

Sygn. akt I Ca 43/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 marca 2017 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSO Iwona Podwójniak

Sędziowie SSO Joanna Składowska

SSR del. Robert Pabin

Protokolant sekretarz sądowy Elwira Kosieniak

po rozpoznaniu w dniu 29 marca 2017 roku w Sieradzu

na rozprawie

sprawy z powództwa E. Ł. i H. G.

przeciwko (...) SA w L.

o zapłatę i odszkodowanie

na skutek apelacji powódek

od wyroku Sądu Rejonowego w Sieradzu

z dnia 23 listopada 2016 roku, sygnatura akt I C 779/16

1. oddała apelację;
2. nie obciąża powódek kosztami postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt I Ca 43/17

UZASADNIENIE

Powódki E. Ł. i H. G. wystąpiły przeciwko (...) S. o zapłatę kwoty 2 874,03 zł oraz kwoty 3 000,00 zł odszkodowania.

W odpowiedzi na pozew z dnia 23 września 2016 roku pozwany (...) Spółka Akcyjna Oddział (...) z siedzibą w Ł. wniósł o oddalenie powództwa na koszt powódek. W uzasadnieniu stanowiska wskazał, iż wobec braku zapłaty należności wynikających z faktur, w dniu 12 lipca 2016 roku dostawa energii elektrycznej do nieruchomości powódek została wstrzymana. Ponadto strona pozwana argumentowała, że należność za energię elektryczną liczona jest według wskazań licznika, a nie według ilości osób w gospodarstwie domowym.

Na rozprawie w dniu 12 października 2016 roku pozwana H. G. poparła powództwo w całości, wskazując że kwotę 2 021,64 zł uiściła na rzecz (...) tytułem przyłącza prądu, a mimo to odcięto jej prąd. H. G. wniosła ponadto o włączenie prądu.

Pozwany, na rozprawie w dniu 9 listopada 2016 roku, wnosząc o oddalenie powództwa w całości, wskazał że skoro przyłączy prądu zostało wykonane zgodnie z umową to nie ma podstaw do zwrotu tej kwoty, zaś opłaty dystrybucyjne, które kwestionują powódki są opłatami stałymi. Nawet jeśli ktoś nie korzysta w ogóle z energii elektrycznej to i tak jest obciążany stałymi kosztami dystrybucyjnymi aż do chwili rozwiązania umowy i zdjęcia licznika. Pozwany podniósł ponadto, że obecnie brak jest zlecenia ponownego włączenia energii elektrycznej powódkom, z uwagi na nieuregulowanie zaległości za prąd.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 23 listopada 2016 roku Sąd Rejonowy w Sieradzu oddalił powództwo (pkt 1) oraz nie obciążył powódek kosztami postępowania (pkt 2).

Rozstrzygnięcie zapadło po następujących ustaleniach i wnioskach.

(...) Spółka Akcyjna w dniu 28 stycznia 2010 roku wystawiła pozwanej H. G. fakturę VAT nr (...) opiewającą na kwotę 2 021,64 zł tytułem opłaty za przyłączenie.

Należność za tę fakturę została w całości uregulowana.

(...) Spółka Akcyjna w dniu 5 listopada 2010 roku wystawiła H. G. fakturę VAT nr (...) za okres od 1.09.2010 do 2.11.2011 opiewającą na kwotę 65,93 zł tytułem opłaty za dostawę energii elektrycznej w ilości 100 kWh do punktu poboru przy ul. (...) nr licznika (...). Tak samo (...) Spółka Akcyjna w dniu 4 stycznia 2012 roku wystawiła pozwanej H. G. fakturę VAT nr (...) za okres od 2.11.2011 do 3.01.2012 opiewającą na kwotę 100,79 zł tytułem opłaty za dostawę energii elektrycznej w ilości 153 kWh do punktu poboru przy ul. (...) nr licznika (...).

Obie faktury uwzględniały nie tylko opłatę za energię elektryczną czynną całodobową ale również opłatę przesyłową stałą, opłatę przesyłową zmienną całodobową, opłatę przejściową, opłatę abonamentową, podatek VAT i akcyzę.

Z kolei (...) Spółka Akcyjna wystawiła tytułem opłat za dostawę energii elektrycznej do punktu poboru w miejscowości C. przy ul. (...) nr licznika (...):

- w dniu 22 lutego 2012 roku fakturę VAT nr (...) dotyczącą okresu od 15.12.2011 do 17.02.2012 i pobranej energii 243 kWh opiewającą na kwotę 165,94 zł;

- w dniu 25 lutego 2013 roku fakturę VAT nr (...) dotyczącą okresu od 17.12.2012 do 19.02.2013 i pobranej energii 590 kWh opiewającą na kwotę 367,09 zł;

- w dniu 22 sierpnia 2012 roku fakturę VAT nr (...) dotyczącą okresu od 18.06.2013 do 20.08.2013 i pobranej energii 517 kWh opiewającą na kwotę 316,47 zł;

- w dniu 14 grudnia 2015 roku fakturę VAT nr (...) dotyczącą okresu od 14.10.2015 do 10.12.2015 i pobranej energii 302 kWh opiewającą na kwotę 195,99 zł;

- w dniu 18 kwietnia 2016 roku fakturę VAT nr (...) dotyczącą okresu od 11.02.2016 do 14.04.2016 i pobranej energii 464 kWh opiewającą na kwotę 283,79 zł;

- w dniu 16 czerwca 2016 roku fakturę VAT nr (...) dotyczącą okresu od 14.04.2016 do 14.06.2016 i pobranej energii 203 kWh opiewającą na kwotę 421,05 zł, w tym 283, 27 zł długu i 0,52 zł odsetek;

- w dniu 13 Lipca 2012 roku fakturę VAT nr (...) dotyczącą okresu od 14.06.2016 do 12.07.2016 i pobranej energii 111 kWh opiewającą na kwotę 494,63 zł, w tym 420,53 zł długu i 0,52 zł odsetek.

Wszystkie faktury uwzględniały nie tylko opłatę za energię elektryczną czynną dzienną, energię elektryczną czynną nocną, ale również opłatę dystrybucyjną stałą, opłatę dystrybucyjną zmienną dzienną, opłatę dystrybucyjną zmienną nocną, opłatę przejściową, opłatę abonamentową, opłatę (...), podatek VAT i akcyzę.

W dniu 12 lipca 2016 roku (...) Spółka Akcyjna Oddział (...) z siedzibą w Ł. odłączyła energię elektryczną od nieruchomości usytuowanej w C., przy ul. (...).

Powódka H. G. ma 78 lat i utrzymuje się z emerytury w kwocie 730 zł miesięcznie. Córka H. E. Ł. od 3 lat nie pracuje i nie ma dochodów.

Z uwagi na odłączenie prądu, w domu powódek nie działa ogrzewanie, ponieważ unieruchomiona jest pompa i dmuchawa pieca CO.

Mając powyższe na uwadze Sąd wskazał, że powództwo nie jest zasadne.

Sąd podniósł, że powódki opierają powództwo na – w ich ocenie – nieprawidłowości w naliczaniu należności za dostawę i pobór energii argumentując, iż wynikają one jedynie ze wskazań licznika i nie uwzględniają faktycznej liczby osób użytkujących przedmiotową nieruchomość. Ponadto powódki kwestionują również prawo pozwanej do odłączenia licznika i zaprzestania dostaw energii do przedmiotowej nieruchomości. Na potwierdzenie tego nie przedstawiły jednak żadnych dowodów, chociażby w postaci umowy zawartej z pozwanym, która wskazywałaby, że pozwany w nieprawidłowy sposób dokonywał naliczenia opłat za pobraną energię elektryczną czy też, że nie był uprawniony do naliczania opłat dystrybucyjnych w wysokości porównywalnej czy przewyższających opłaty za zużycie energii elektrycznej. Powódki w żaden sposób nie dowiodły też istnienia swoich wierzytelności względem pozwanego co do ewentualnego odszkodowania. Nie wykazały, że poniesiona przez nie opłata za wykonane przez (...) przyłącze prądu powinna być zwrócona. Jednocześnie skoro przyłącze było wykonane w sposób prawidłowy, co potwierdza przesyłanie przez nie energii przez ponad 5 lat, to w ocenie Sądu brak podstaw do zwrotu uiszczonych za nie kwoty. Jak wyżej wskazano powódki w żaden sposób nie wykazały też, iż naliczane przez (...) S.A. opłaty za dostawę energii elektrycznej były w jakimś zakresie zawyżone czy bezpodstawne. Powódki nie wykazały, że wystawione przez pozwanego faktury są sprzeczne z łączącymi je z pozwanym umowami, ogólnymi warunkami umów, regulaminami czy też, że pozwany bezpodstawnie dokonał odłączenia przyłącza prądu. Dlatego brak jest podstaw do zasądzenia kwot wskazanych w pozwie na podstawie art. 471 k.c., 415 k.c. czy też 435 k.c.

Dalej Sąd wskazał, że ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Strona powodowa nie zgłosiła na poparcie swych twierdzeń wniosków dowodowych i nie przedłożyła dokumentów, które uzasadniałyby jej roszczenia. Nie ma podstaw, aby Sąd wyręczał strony postępowania i z urzędu podejmował za nie wszelkie działania w sprawie.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c. i nie obciążył powódek kosztami procesu, biorąc pod uwagę ich trudną sytuację materialną, wiek powódki H. G., specyfikę sprawy, brak prawniczego przygotowania powódek oraz pewną ich gorycz związaną z zaprzestaniem przez pozwanego dostaw prądu.

Apelację złożyły powódki. Zarzuciły wyrokowi sprzeczność z prawem, z uwagi na to, że oddalono powództwo w sytuacji gdy udowodniono oszustwo pracowników (...). Zarzuty mają podstawę prawną i zostały udowodnione. Sąd pominął dowody, a wniosek o włączenie prądu – zignorował. Opłaty dystrybucyjne są fałszywe i przewyższają opłaty za zużycie energii.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Okręgowy zważył:

Apelacja nie jest uzasadniona i jako taka podlega oddaleniu.

Wbrew stanowisku skarżących brak było w sprawie podstaw dla uwzględnienia powództwa. Nie jest bowiem tak, że żądania zgłoszone w niniejszej sprawie zostały przez powódki udowodnione, a tylko w takiej sytuacji możliwe byłoby ich uwzględnienie.

Dochodząc roszczeń o zwrot uiszczonej opłaty za przyłącze, następnie roszczenia z tytułu zawyżonych – według twierdzeń powódek – opłat za sprzedaż i dostawę energii elektrycznej, także roszczenia o podłączenie prądu, rzeczą powódek było wykazanie, że takie żądania są uzasadnione i mają podstawę prawną w określonych i udowodnionych faktach. Tymczasem powódki przedstawiły jedynie twierdzenia, że takie roszczenia są im należne, natomiast nie wykazały, że rzeczywiście mają one jakąkolwiek podstawę prawną. Dodatkowo odnośnie opłat za dostawę prądu, to jak wynika z załączonych przez powódki faktur, ich wystawcą był (...) S.A, tymczasem proces w niniejszej sprawie został ukształtowany z udziałem (...) S.A.

Sąd Okręgowy podziela w całości stanowisko sądu pierwszej instancji wyrażone w uzasadnieniu wyroku, że w niniejszej sprawie powódki nie udowodniły swoich twierdzeń o zasadności żądania zwrotu opłaty za przyłącze, żądania włączenia prądu, żądania zwrotu z tytułu opłat za sprzedaż i dostawę energii elektrycznej oraz odszkodowania.

Powódki prócz własnych twierdzeń, że to, czego w niniejszej sprawie dochodzą, im się należy nie dały na to żadnych podstaw i dowodów. Nie jest wystarczające w procesie cywilnym dla uzyskania oczekiwanego wyniku sprawy – uwzględnienia żądania – przedstawienie jedynie własnego twierdzenia o jego zasadności. Dochodząc poszczególnych roszczeń zgłoszonych w niniejszej sprawie strona powodowa miała powinność procesową je wykazać; samo twierdzenie, że takie roszczenia przysługują nie jest w żadnym razie wystarczające. Mianowicie, w sytuacji gdy powódka H. G. wskazywała, że należy jej zwrot uiszczonej na rzecz pozwanego należności za przyłącze, to winna była przedstawić materiał dowodowy, na podstawie którego można byłoby uznać, że jej twierdzenie w tym zakresie jest uprawnione, winna powołać się na określone regulacje, które dawałyby jej takie uprawnienie. Tymczasem powódka tego w ogóle nie uczyniła. Tak samo odnośnie pozostałych roszczeń – strona powodowa powołując twierdzenia, że opłaty za energię zostały zawyżone, nie dała żadnych okoliczności, podstaw i dowodów dla uzasadnienia swoich racji. Samo twierdzenie, że opłaty z tytułu zużycia i dystrybucji energii są zawyżone nie tworzy żadnego roszczenia. Powódki nie przedstawiły żadnych dowodów, umowy, która wskazywałaby, że opłaty, w tym dystrybucyjne, są naliczane nieprawidłowo, niezgodnie z umową. Powódki nie podjęły nawet w tym zakresie żadnej inicjatywy dowodowej. W żadnym razie dowodem nie mogą być same faktury oraz pisma z twierdzeniami o zawyżeniu opłat.

Ciężar dostarczenia w postępowaniu sądowym materiału procesowego spoczywa zasadniczo na stronach. Poszukiwanie za stroną przez sąd z urzędu okoliczności przemawiających za jej stanowiskiem w istocie stanowiłoby wyręczenie jej w obowiązkach procesowych, przez co sąd mógłby narażać się na zarzut nierównego traktowania stron procesu. Rzeczą sądu nie jest zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która wywodzi z tych faktów skutki prawne (art. 6 k.c.). To powódki w niniejszej sprawie powinny udowodnić fakty pozytywne, które stanowią podstawę ich powództwa, tj. okoliczności tworzące ich roszczenia.

O ile strona, którą obciąża ciężar wykazania faktów, nie sprostą tej powinności, to w konsekwencji naraża się na niekorzystny dla niej wynik procesu. Tak jest w niniejszej sprawie. Przepis art. 6 k.c. nakazuje rozstrzygnąć sprawę na niekorzyść osoby opierającej swoje powództwo na twierdzeniu o istnieniu jakiegoś faktu prawnego, jeżeli fakt ten nie został udowodniony. Konsekwencją niewykazania przez stronę prawdziwości jej twierdzeń o istotnych faktach jest to, że fakty te nie będą stanowiły podstawy rozstrzygnięcia sądowego, przez co strona nie osiągnie korzystnego dla siebie orzeczenia.

W takim stanie rzeczy apelacja nie może odnieść skutku, dlatego sąd odwoławczy oddalił zaskarżenie, o czym orzeczono na podstawie art. 385 k.p.c.

Choć wynik apelacji jednoznacznie wskazuje na przegraną powódek, co uzasadnia obciążenie ich kosztami postępowania, to mając na uwadze trudną sytuację materialną, życiową oraz subiektywne przekonanie skarżących o

zasadności ich racji, także sąd drugiej instancji w oparciu o przepis art. 102 k.p.c. odstąpił od obciążenia powódek obowiązkiem zwrotu pozwanemu kosztów postępowania odwoławczego.